

Nieuwsbrief 53
oktober 2023

Mediterranean

Gaza

Jabalia

Beit
Hanou

Redactioneel

Voor u ligt het drieënvijftigste nummer van de Jabalya nieuwsbrief. Een nummer met weer gevarieerde inhoud. Een betoog van de Palestijnse jeugd beweging over het momentum van het Palestijns verzet door de crisis in het zionisme. Een illustratie van dat verzet in het verhaal over de hervatting van de Mars van de Terugkeer. Ook een indringend relaas van fotojournalist Ezz Zanoun die van 2009 tot 2014 drie oorlogen in de frontlinie in Gaza meemaakte en nu in Nederland z'n trauma's probeert te verwerken. Het voorlopige succes van het Europees Burgerinitiatief dat een verbod eist op handel met illegale nederzettingen. Ondanks het feit dat te weinig handtekeningen werden verzameld is het wel geaccepteerd door het Europees parlement waardoor de Commissie met een reactie moet komen. En een petitie van The Rights Forum die getekend kan worden met de oproep aan de regering om niet militair samen te werken met Israël. Last but not least de column van oud-voorzitter Jan Keulen

Hervatting van de Grote Mars van de Terugkeer aan de oostgrens van de Gazastrook

De Terugkeer-marsen aan de oostelijke grens van de Gazastrook zijn opnieuw begonnen. Deze marsen begonnen in 2018 als een vreedzaam en effectief middel om het recht van de Palestijnen op terugkeer naar hun land, waaruit ze tijdens de Nakba van 1948 zijn verjaagd, onder de aandacht te brengen. Ze dienen ook ter verdediging van Jeruzalem en de Al-Aqsa-moskee, en als veroordeling van de Israëlische belegering die sinds 2006 de Gazastrook treft.

De gebeurtenissen worden gekenmerkt door brede deelname uit verschillende lagen van de samenleving, waaronder jongeren, vrouwen en kinderen. De marsen concentreren zich op het in brand steken van banden langs de grens en het lanceren van brandende ballonnen, evenals nachtelijke verstoringsactiviteiten langs de grens met bezet gebied. Het onderdrukken van de marsen door de bezettingsmacht, waarbij 305 Palestijnen omkwamen en 31.000 anderen verschillende verwondingen opliepen waarvan de meeste resulteerden in amputaties van onderste ledematen, leidde tot het stopzetten ervan in 2018. Hoewel het aantal deelnemers sinds de hervatting van

de marsen in 2018 niet hetzelfde hoogtepunt en momentum heeft bereikt, heeft het Ministerie van Gezondheid de dood van vijf slachtoffers geregistreerd. Vier van hen kwamen om door een explosie van verdachte aard tijdens confrontaties met de Israëlische bezettingsmacht en één van hen stierf door direct gerichte kogels.

Deelnemers aan het woord

Een 20-jarige jongeman genaamd Fadi Saleh vertelt over zijn deelname aan de marsen en zei: "Dagelijks gaan ik en mijn vrienden naar de Terugkeerkampen. We zullen niet toegeven en we zullen de bezetters

Vervolg op pg. 2

laten zien dat we niet bang zijn voor hun kogels en granaten. Deze marsen hebben onze kracht vergroot en we zijn sterker en vastberadener geworden." Hij voegt eraan toe: "Dit land is ons land, en we zullen het bevrijden van de vijand. Niets schrikt ons af; zelfs niet hun nieuwste en meest angstaanjagende wapens."

Mahmoud Said (32 jaar oud) is onvermoeibaar en neemt deel aan de Terugkeermarsen sinds het begin in 2018: "Het is onze plicht om ons leven op te offeren voor Jeruzalem, de gevangenen, en ons recht op terugkeer. We zijn mensen met rechten en land." Said voegde eraan toe: "Veel jongeren zijn na hun verwondingen tijdens de eerste Terugkeermarsen teruggekeerd om hun strijd en vastberadenheid voort te zetten, en ze hebben verschillende vreedzame middelen gevonden om de bezettingsmacht te confronteren."

Mahmoud Khalf, een lid van de leidinggevende raad van de Terugkeermars en het doorbreken van de belegering van Gaza, legt de volledige verantwoordelijkheid voor het dodelijke schieten, en het verlies van levens van de demonstranten die slachtoffer werden van voortdurende vijandigheden in de Gazastrook, bij de bezettingsmacht. Khalf voegt eraan toe: "Het activeren van de Terugkeermarsen kwam gelijktijdig met de verlengde belegering van de Gazastrook gedurende 16 opeenvolgende jaren, met als doel de weerstandskrachten en de wil van het volk van Gaza te breken." Hij benadrukt dat Gaza een integraal deel van het bezette land is en niet ver verwijderd is van wat er in Jeruzalem en de Westelijke Jordaanoever gebeurt. Daarom vormt Gaza een belangrijke as voor het verzet tegen de bezettingsmacht en haar beleid. Aan de andere kant verklaart Hazem Qasim, de woordvoerder van de Hamas-beweging, in een verklaring: "De Terugkeermarsen weerspiegelen de

wil van ons volk en getuigen van het geweten van de Palestijnse nationale beweging." Qasim vervolgt: "Het is het recht van ons volk om alle vormen van verzet tegen de bezettingsmacht, vanwege haar aanvallen op onze heilige plaatsen, met inbegrip van de Al-Aqsa-moskee en de gevangenen, evenals het escaleren van haar agressie op de Westelijke Jordaanoever en het handhaven van de belegering van de Gazastrook, uit te oefenen."

Talal Awkal, een politieke analist en schrijver: "Het hernieuwen van de Terugkeermarsen in deze gevoelige tijd heeft meerdere betekenissen, waaronder de eenheid van het verzet in de Westelijke Jordaanoever en Gaza."

Uiting geven aan wanhoop

Awkal merkt op dat de demonstraties bedoeld zijn om de wanhoop en de zeer moeilijke situatie waarin de inwoners van de Gazastrook zich bevinden, te uiten, te midden van de opgelegde belegering en de moeilijke levensomstandigheden. Hij waarschuwt dat de situatie momenteel zeer gespannen en instabiel is en zou kunnen leiden tot verdere escalatie. De bezettingsmacht richt zich niet alleen tegen burgerdemonstranten, maar schoot ook direct op journalisten, zelfs wanneer ze zich ver van de grens en de demonstranten bevonden en ondanks duidelijke persidentificatie. Fotojournalist Ashraf Abu Omra werd direct geraakt door een traangasgranaat in zijn rechterhand tijdens het verslaan van de marsen nabij de grens, wat resulteerde in ernstige verwondingen en schade aan de zenuwen en pezen. Hij werd naar het buitenland overgebracht voor behandeling om een deel van zijn hand te redden.

Hanin Othman.

Vertaling: Marco in 't Veldt

Verslag van Gaza avond met als gast Ezz Zanoun fotojournalist uit Gaza.

Vechten om de waarheid te laten zien met foto's

Na een flink aantal jaren zonder bijeenkomsten o.a. door corona was het op 20 september eindelijk weer zover. Een bijeenkomst met als gast Ezz Zanoun een fotojournalist uit Gaza. Aan de hand van zijn foto's vertelde hij over zijn ervaringen.

Op 17 jarig leeftijd begon Ezz met fotografie in Gaza. Journalist zijn in Gaza is erg zwaar omdat het heel gevaarlijk is. Er zijn de afgelopen jaren veel journalisten omgekomen in Gaza en dat waren ook vaak vrienden en collega's van Ezz. Hij verloor ook een vriend die voor zijn ogen dodelijk verwond werd. Twee dagen geleden nog is er een collega van hem tijdens onlusten in zijn hand geschoten. Het is heel duidelijk dat Israëli's gericht op journalisten schieten. Hij noemt als voorbeeld de moord op Shireen Abu Akleh de journaliste van Al Jazeera die vorig jaar werd doodgeschoten. Bij elke Israelische aanval is de media het doelwit zoals bij de verwoesting van de Al Jalaa Tower een gebouw waar veel media een kantoor hadden. Na de drie grote Israelische aanvallen op Gaza in 2009, 2012 en 2014 waarin hij als fotograaf in de frontlinie alles meemaakte inclusief het verlies van collega's werd het hem te veel.

Nederland

Zes jaar geleden kwam hij naar Nederland. Dit had vooral te maken met zijn mentale problemen. In Nederland kon hij eindelijk ontsnappen aan de mentale druk en herstellen door o.a. te schilderen. Toch heeft hij dat ook moeten onderbreken om in therapie te gaan. Het is zelfs voor psychiaters in Nederland moeilijk om te snappen wat mensen in Gaza moeten ondergaan. Het is niet te vergelijken

Ezz Zanoun (met pet) vertelt zijn verhaal

met PTSS maar veel complexer want zij hebben hun hele leven in een oorlogsgebied geleefd terwijl mensen hier vaak één traumatisch voorval hebben meegemaakt.

De foto's die Ezz laat zien zijn zeer afwisselend qua thematiek. Aan de ene kant prachtige foto's van bijvoorbeeld een zonsondergang aan de kust, jongeren die surfen op de golven en foto's van feestelijke scènes met vuurwerk en ook kunstzinnige foto's.

Aan de andere kant, in scherp contrast, ook foto's van kinderen met een been of armamputatie of een jongen die blind is aan een oog en ook een jongen die als enige een aanval overleefde waarbij zijn broertjes om het leven kwamen en duidelijk nog getraumatiseerd is. Of een herdenkingsmonument op het strand van een kind dat is overleden aan een bacteriële infectie als gevolg van zwemmen in vervuild water. Of een foto van een ouder echtpaar dat destijds, in 1948, als vluchteling naar Gaza kwam en in 2014 door het Israelische geweld opnieuw hun huis is ontvlucht en ontredderd op het plein voor een VN school staat.

Gruwelijkheden

Het scherpe contrast tussen deze beelden geeft de realiteit van het leven in Gaza weer. Ezz kiest ervoor om naast de gruwelijkheden en trauma's ook het dagelijkse leven te laten zien. Ondanks de moeilijke

Verwoestingen in Shujaiya een wijk in Gaza-stad (foto Ezz Zanoun)

Vervolg op pg. 4

omstandigheden willen mensen wat van hun leven maken. Als voorbeeld noemt hij het meisje met een been amputatie dat hij tien jaar geleden portretteerde maar die vorig jaar met een heus diploma afstudeerde.

Maar na 17 jaar blokkade snakken mensen naar meer vrijheid en een nieuwe toekomst want de blokkade heeft de economie zwaar beschadigd en daarmee ook de toekomstmogelijkheden voor jongeren.

Welke impact de blokkade heeft in Gaza blijkt uit het verhaal van de export van de beroemde Gazaanse aardbeien. Een foto toont grote velden waar aardbeien worden geoogst en Ezz vertelt dat het mogelijk is om ze te exporteren, maar zeker is het nooit. De blokkade betekent in de praktijk dat er veel goederen en mensen niet in of uitgevoerd kunnen worden, vaak is er sprake van willekeur en kan het de ene keer niet en de andere keer wel. Het is een soort cynisch spel om onzekerheid te creëren zodat je nooit weet waar je aan toe bent.

En dat terwijl Gaza oorspronkelijk een heel rijk gebied was met nauwelijks armoede omdat het

Verwoestingen in Shujaiya een wijk in Gaza-stad (foto Ezz Zanoun)

strategisch lag voor handelsroutes tussen Azië en Afrika en het ook het centrum van het bestuur was. Zonder de blokkade zou de Gazastrook een welvarend gebied kunnen zijn, ook vanwege de aantrekkelijkheid voor toekomstig toerisme.

Ezz is nu weer bezig met schilderen en heeft plannen voor een tentoonstelling over de rol van kunst bij het verwerken van trauma's. Hij heeft hiervoor ook al financiële ondersteuning gekregen van de Mondriaan stichting.

Pieter van Niekerken.

Europees burgerinitiatief succesvol: Europa moet zich uitspreken: Verbiedt EU-handel met de nederzettingen.

Een burgerinitiatief dat in februari afliep en waarvoor ook door ons in Groningen handtekeningen zijn ingezameld, is door ruim 275.000 burgers ondersteund. De petitiecommissie van het Europees Parlement (PETI) heeft nu het ECI omgezet in een officiële petitie aan de Europese Commissie, waardoor de Commissie gedwongen wordt om te reageren, zelfs zonder de miljoen handtekeningen die voor een Burgerinitiatief nodig zijn.

Deze overwinning is groot nieuws!

Zonder de meer dan een kwart miljoen ondertekenaars, de steun van zoveel maatschappelijke organisaties en politieke steun uit verschillende hoeken, zou ons ECI natuurlijk nooit op de radar van de PETI-commissie zijn gekomen, laat staan in een officiële petitie zijn omgezet.

Natuurlijk is het mogelijk dat het antwoord van de Commissie niet positief zal zijn; maar ook daarmee wordt het debat vooruitgeholpen. Want het is een schandaal dat burgers de EU moeten vragen het internationaal recht en de mensenrechten in haar handelsbetrekkingen te respecteren.

Europa mag de handel in goederen die het resultaat zijn van landroof, ontheemding en discriminatie niet mogelijk maken. Brussel moet ingrijpen.

Alle ondertekenaars hartelijk dank!

Zionisme in crisis: Palestijns verzet smeedt een nieuw perspectief

Te lang heeft de wereldwijde solidariteitsbeweging de Palestijnen alleen maar gezien als slachtoffers van Israëlijs geweld. Het huidige moment roept ons op de onoverwinnelijkheid van het zionistische project in twijfel te trekken en onze strijd opnieuw te beoordelen.

De afgelopen weken hebben zich in historisch Palestina belangrijke gebeurtenissen voorgedaan. Op 7 januari 2023 begon het zionistische protest tegen de voorgestelde Israëlijsche justitiële hervormingen. Tegelijkertijd hebben we ook een intensivering gezien van het voortdurende koloniale geweld van de zionisten tegen Palestijnen. Januari was de dodelijkste maand op de Westelijke Jordaanoever in bijna tien jaar en de afgelopen weken is het geweld tegen Palestijnen in Al-Aqsa toegenomen. Als reactie op deze aanvallen hebben we een toename gezien van het verzet van groepen

in historisch Palestina, maar ook in Libanon en Syrië. De media willen u doen geloven dat deze gebeurtenissen politiek, geografisch en qua timing los van elkaar staan maar in werkelijkheid vertellen ze een collectief verhaal van belangrijke ontwikkelingen in de Palestijnse bevrijdingsstrijd.

Het is gemakkelijk om de zionistische protesten tegen justitiële hervormingen af te doen als onbeduidend voor de Palestijnen, voor wie de onderwerping aan Israëlijs geweld voortduurt, ongeacht wie er in de regering zit. Hoewel dit waar is weerspiegelt de verdieping van de tegenstellingen binnen de mondiale zionistische beweging de wankelende fundamenten waarop de zionistische staat is gebouwd. Die tegenstelling vloeit voort uit de spanningen tussen enerzijds de fascistische onderliggende basis en anderzijds de democratische oppervlakte die Israel de wereld laat zien. Deze leggen het kunstmatige karakter van de zionistische kolonie bloot: hoewel alle kolonisten verenigd zijn tegen de externe dreiging van het Palestijnse verzet en vóór de koloniale sociale orde, is er verder weinig dat deze orde politiek bindt of bij elkaar houdt.

In deze geest moet vervolgens worden opgemerkt dat het zionisme zijn interne tegenstrijdigheden wil oplossen via de excessen van het nederzettingenproject, de kolonisatie en uitbuiting van het Palestijnse volk. Daarom moet de poging om een tweedeling te creëren tussen "burger" en "kolonist" - waarbij de "liberale" tak zich soms probeert te distantiëren van het fascisme van de kolonistenbeweging - ter discussie worden gesteld. Wij stellen dat de twee bestaan in relatie tot elkaar en, belangrijker nog, in relatie tot het zionistisch

Vervolg op pg. 6

kolonialisme. De kolonistenbeweging van het zionisme is lange tijd een integraal onderdeel geweest van de uitbreiding van de zionistische staat: de staat via welke liberale zionisten macht hebben uitgeoefend en waarbinnen zij de "democratie" uitoefenen waarvoor zij vandaag beweren te vechten. Door te weigeren dit te benaderen vanuit het perspectief van "democratie" versus "fascisme" en in plaats daarvan de relatie van deze tegenstelling tot het kolonialisme te onderzoeken, kunnen we de rol van Palestijns verzet en eenheid in de onvermijdelijke ondergang van het zionistische project begrijpen.

Terwijl het de belangen van de fascistische kolonistenbeweging zijn die worden vertegenwoordigd door de door de coalitieregering voorgestelde justitiële hervormingen, zijn het ook hun belangen die ten grondslag liggen aan het toenemende geweld in Al-Aqsa. Velen hebben er terecht op gewezen dat de huidige aanvallen op Al-Aqsa een schoolvoorbeeld hiervan zijn: het Israëliëse geweld tegen Palestijnen neemt elk jaar toe tijdens de Ramadan, of het nu gaat om invallen in Al-Aqsa of bombardementen op Gaza. Maar het geweld tegen Palestijnen neemt ook toe tijdens Joodse feestdagen, en dit jaar vallen Pesach, Pasen en Ramadan allemaal op hetzelfde moment. Het toegenomen geweld moet daarom worden gelezen als de manifestatie van een extremistische staat die een nieuwe realiteit wil opleggen, een die dicht bij de ontmanteling van Al-Aqsa komt in de hoop er de tempel van Salomo bovenop te bouwen. Hoewel het waar is dat de beweging die aandringt op het betreden van Al-Aqsa tijdens Pesach een gemeenschap is die is geïsoleerd van "pro-democratische" zionisten, zijn deze dromen om Jeruzalem te veranderen in een stad met één enkel geloof veel breder in de zionistische samenleving, wat opnieuw de symbiotische relatie onthult tussen de schijnbaar tegenstrijdige stromingen van het zionisme wanneer ze worden geplaatst in haar bredere koloniale omgeving.

Nu het zionisme in een crisis verkeert hebben de Palestijnen zich verenigd rond verhoogde verzetsinspanningen in heel historisch Palestina, voortbouwend op de erfenis van de eenheidsopstanden van 2021. Naarmate de

opstanden in mei toenamen, klonk van Haifa tot Ramallah een gemeenschappelijk lied: mishan Allah, ya Gaza yalla (voor de liefde van god, kom op Gaza). Voor het eerst sinds mensenheugenis leiden de steden in het binnenland, in 1948 veroverd land, een opstand in plaats van deze te steunen. Jongeren uit de gemeenschap kwamen in opstand tegen de herhaalde invallen van de politie in Al-Aqsa. bussen uit tientallen Palestijnse steden zakten af naar Jeruzalem, waarbij de politie de hoofdstraten blokkeerde. De dramatische beelden van de ouderen die ervoor kozen te voet te gaan om de controleposten te omzeilen, kristalliseerden de eenheid tussen twee gebieden die het zionistische beleid 75 jaar lang heeft proberen te versplinteren. Toen het verzet zich in de strijd mengde, reageerde het geïsoleerde en belegerde Gaza op Jeruzalem en drong het zich op aan de calculus van Tel Aviv. Rond diezelfde tijd verenigden de 25-jarige martelaar Jamil Alamoury en zijn kameraden zich in het Jenin-bataljon, waarmee een nieuw hoofdstuk in de confrontatie begon dat de plaatselijke stedelijke omgeving als operatiegebied en de bakermat van het volk als schild neemt. Overal op de Westelijke

Jordaanoever begonnen zich kleine verzetsgroepen te vormen die vandaag bijna 60% van de bezettingstroepen in beslag nemen. Wanneer Gaza een oorlog kan garanderen, het binnenland en Jeruzalem een opstand, en de Westelijke Jordaanoever een uitputtingsslag en volksverzet, worden de kosten van de zionistische straffeloosheid ondraaglijk. Het Palestijnse volk bezit vandaag iets wat Israël heeft geprobeerd te ontmantelen: eenheid en revolutionair optimisme.

De opstanden van mei 2021 zijn uitgemond in de aanpak "Eenheid van alle fronten", en we zien momenteel hoe deze slogan wordt omgezet in een politieke realiteit. In het bijzonder zien we de uitbreiding van dit begrip naar Libanon en Syrië. Als reactie op een herhaling van de mishandelingen van 2021 tegen aanbidders in Al-Aqsa hebben Palestijnse facties die in Libanon en Syrië opereren de afgelopen week tweemaal raketten op Noord-Palestina afgevuurd. De protesten in de steden van '48 nemen toe en de bataljons op de Westelijke Jordaanoever hebben hun inspanningen verdubbeld. De zionistische leiders kozen als antwoord voor een aanval op Gaza, waarmee zij bevestigen dat het beleid van indamming en isolatie heeft gefaald en dat de "Eenheid van alle fronten" zegeviert. Voor het eerst sinds mensenheugenis was het de zionistische entiteit die terughoudend optrad en zich haastte om regionale actoren in Libanon en Syrië vrij te pleiten van de rol die zij ongetwijfeld spelen bij de ondersteuning van het Palestijnse verzet. Het zionistische regime zorgde er ook voor dat zijn bombardementen op Gaza een groot verlies aan mensenlevens en verzetsmiddelen vermeden.

Op 10 april bevestigden Israëlische journalisten dat de bezettingstroepen niet langer de naam "Operatie Breek de Golf" gebruiken om hun pogingen om het Palestijnse verzet op de Westelijke Jordaanoever te smoren te beschrijven, waarmee zij impliciet

erkennen dat de Palestijnse verzetsgroepen blijven bestaan. Op 11 april kondigde Netanyahu aan dat kolonisten Al-Aqsa tijdens de ramadan niet zouden kunnen betreden uit vrees voor oplopende spanningen in Jeruzalem. Deze voorbeelden illustreren het gebrek aan vertrouwen in de veiligheids calculus van de zionistische entiteit nu deze geconfronteerd wordt met de kracht van het huidige Palestijnse verzet.

Voorstanders van Palestina mogen nooit de waarheid vergeten die dit onthult: de dagen van de onoverwinnelijkheid van de zionistische entiteit zijn voorbij en het zijn de volharding en de opeenstapeling van Palestijns verzet die dit hebben bewerkstelligd.

Te lang zijn de Palestijnse diaspora en de wereldwijde solidariteitsbeweging verlamd geweest door een reactieve houding, waarin de Palestijnen alleen als slachtoffers van Israëlisch geweld worden gezien. Dit moment roept ons echter op de onoverwinnelijkheid van het zionistische project ter discussie te stellen en de instrumenten van onze strijd opnieuw te beoordelen. Vandaag kunnen we stellen dat het zionistische project zo fragiel is als nooit tevoren. Tegelijkertijd is het Palestijnse verzet het sterkste ooit. De wereldwijde verschuiving waarvan we momenteel getuige zijn weerspiegelt het potentieel voor een paradigma-verschuiving in dit kader: we zijn slachtoffers van hun geweld, maar we zijn ook in staat ons lot in eigen hand te nemen. In de diaspora betekent dit dat we ons moeten aansluiten bij organisaties om transnationale macht op te bouwen en een principiële strijd te voeren om de belofte van bevrijding te realiseren.

Palestinian Youth Movement, 16 april 2023

Bron: <https://mondoweiss.net/2023/04/zionism-in-crisis-palestinian-resistance-forges-a-new-horizon/>

"De Palestinian Youth Movement is een transnationale, onafhankelijke volksbeweging van jonge Palestijnen en Arabieren die zich inzet voor de bevrijding van ons vaderland en volk. We bestaan momenteel uit 15 afdelingen in Noord-Amerika en Europa."

‘We hadden vrienden kunnen zijn’

Het is een ongebruikelijke mix van biografie, autobiografie en politieke geschiedschrijving. ‘We could have been friends, my father and I,’ is de lange titel die Raja Shehadeh zijn relatief dunne boek heeft gegeven dat in 2022 werd gepubliceerd: ‘We hadden vrienden kunnen zijn, mijn vader en ik. Een Palestijns memoires.’

Ik houd van de boeken van Ghada Karmi, Yusif Sayig, Mahmoud Darwish en andere Palestijnse auteurs, omdat ze je binnenlaten in een wereld die nog maar kortgeleden bestond maar nu snel aan het verdwijnen is. Hun memoires beschrijven praktisch altijd een gefragmenteerd leven: vluchten uit de geboorteplaats, ballingschap, bezetting, oorlog en heimwee naar de onbereikbare geuren en kleuren van het verloren land.

Het mooie aan het genre is dat bij de beschrijving van de herinneringen grote gebeurtenissen gekleurd worden door het persoonlijk perspectief: relaties, familieverhoudingen, (verbroken) liefdes, angsten en teleurstellingen, tekortkomingen, verlangens en het vermogen turbulente gebeurtenissen in een snel veranderende wereld een plaats te geven.

Bij Raja Shehadeh gaat het om de vader-zoon relatie. Raja’s vader Aziz was een prominent Palestijns advocaat die in 1948 uit Jaffa moest vluchten toen de stad werd ingenomen door de joodse Haganah-militie. Aziz Shehadeh en familieleden waren bij de 75.000 Palestijnen die de stad ontvluchtten. Slechts 2.000 Palestijnen die niet weg konden of wilden bleven achter en werden door de jonge joodse staat geïnterneerd in een getto; de met prikkeldraad omgeven wijk Ajami.

Aziz Shehadeh was ervan overtuigd dat zijn vlucht van korte duur zou zijn. Volgens het VN-verdelingsplan van 1947 was Jaffa immers toegewezen aan de Arabische staat die naast de joodse staat in het Britse mandaatgebied Palestina zou verrijzen. Jaffa was tot de oorlog van 1948 het Arabische politieke en culturele centrum van Palestina. Aziz kon zich eenvoudigweg niet voorstellen dat het Arabische Jaffa zou ophouden te bestaan. Hij was ervan overtuigd dat het Arabisch Legioen uit Transportatie, het bedoeinenleger geleid door de Britse officier Sir John Glubb, dat in felle gevechten was verwickeld met de joodse strijdkrachten, net zolang met de strijd door zou gaan tot in ieder geval het Arabische deel van Palestina niet in handen van de joodse staat zou vallen.

Hij vergiste zich. Aziz Shehadeh zou nooit terugkeren naar zijn woonhuis en kantoor in Jaffa. Hij was in zekere zin een fortuinlijke vluchteling want zijn familie had een zomerhuis in Ramallah waar het gezin in kon trekken, maar de kwestie van de Palestijnse vluchtelingen liet hem niet los. Evenmin liet de kwalijke rol van de koloniale Ingleezi -de Engelsen- bij de stichting van de staat Israël hem niet los. De Israëli’s erfden een repressieve wetgeving van de Britten die nu werd ingezet tegen

de autochtone Palestijnse bevolking.

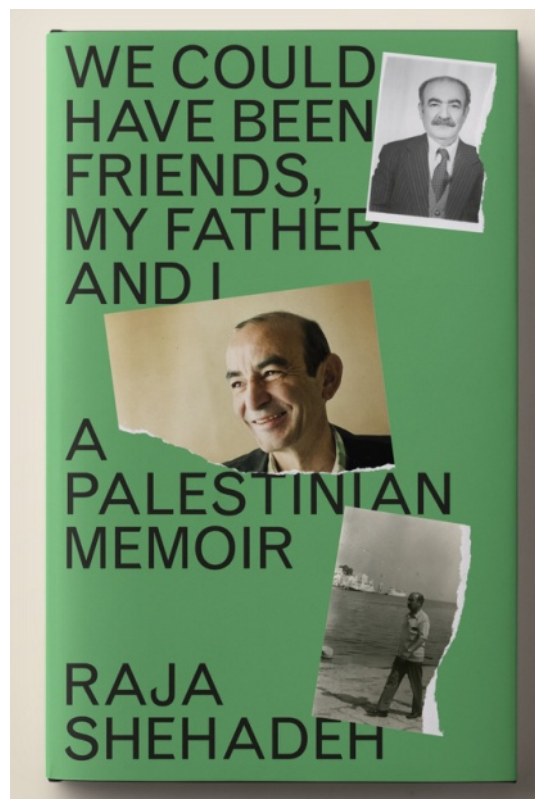
In mei 1948 vonden felle gevechten plaats om Jeruzalem waarbij het oostelijk deel van de stad veroverd werd door het Arabisch Legioen. Het westelijk deel werd Israëliësch. Na een staakt-het-vuren besloot de regering in Londen dat Glubb z'n bedoeïenen terug moest trekken naar het oosten. Het gevolg was dat het Israëliësch leger de steden Lydda en Ramle kon ontvolken en innemen. En Jaffa was definitief verloren.

Twee jaar na deze tragische gebeurtenissen werd in Ramallah -inmiddels onder Jordaanse bestuur- zoon Raja geboren. Ook Raja Shehadeh werd jurist en stichtte 1979 de mensenrechtenorganisatie Al Haq. Als journalist bezocht ik in de jaren tachtig en negentig regelmatig het kantoor van Al Haq in Ramallah, en ontmoette Raja en zijn collega's die hun moedige werk onder de meest zware omstandigheden moesten uitvoeren. Inmiddels is Al Haq, samen met vijf andere Palestijnse NGO's, door Israël tot een "terreurorganisatie" verklaard. Desondanks wordt het belangrijke werk zo goed en zo kwaad als het kan voortgezet.

De veelzijdige Raja ontpopt zich behalve als advocaat en mensenrechtenactivist ook als een getalenteerd literair schrijver. Zijn tiende boek 'We could have been friends, my father and I' beschrijft Raja's ontdekking, tientallen jaren na de moord op zijn vader in 1985, hoe heldhaftig deze eigenlijk was: een onafhankelijke geest die het zwaar te verduren kreeg van de Britten, de Israëliërs, de Jordaniërs en zijn eigen landgenoten de Palestijnen. Achteraf blijkt dat hij toch vaak gelijk had.

Vader en zoon waren zeker geen vrienden. Raja voelde altijd een zekere afstand tussen hen, soms zelfs rivaliteit. Pas tientallen jaren na zijn dood overwint Raja zijn weerzin om zijn vaders nagelaten archief te gaan uitpluizen. En dan blijkt 'hoeveel strijd hij heeft geleverd tijdens zijn leven' en hoe diep zijn droefheid en boosheid was over wat hem en zijn mede-Palestijnen overkomt.

In 1953 wint Aziz een rechtszaak in Londen tegen de Barclays Bank. De Israëliësch autoriteiten hadden in 1948 de banktegoeden van Palestijnse vluchtelingen bevroren. Palestijnen in Jordanië, Libanon en elders mochten hun geld niet opnemen. De jarenlange juridische strijd, die uiteindelijk in zijn voordeel wordt beslecht, is een mijlpaal in Aziz' leven. Maar zijn succes wekt de achterdocht van de Jordaanse autoriteiten, die dan nog onder directe Britse controle staan. Aziz ontloopt een

Omslag van het boek

(vervolg)

**Column
Jan
Keulen**

Vervolg op pg. 10

Vervolg van pg. 9

arrestatie in Jordanië door tijdelijk in ballingschap naar Italië en Libanon te gaan.

Niet lang na terugkomst in Jordanië komt hij opnieuw in de problemen en wordt alsnog gearresteerd. In juli 1958 vindt in Irak een staatsgreep plaats waarbij koning Faisal, oom van koning Hoessein, wordt afgezet en vermoord. Hoessein is bang dat de onrust overslaat naar Jordanië en laat een groot aantal nationalistische leiders arresteren, waaronder Aziz Shehadeh. Raja's beschrijving van zijn vaders' gevangenschap, ver weg in de Jordaanse woestijn, is aangrijpend. Aziz stelt vast dat er niet meer vrijheid van meningsuiting is in de jonge staat Jordanië dan destijds in het Britse mandaatgebied Palestina. Als Palestijns vluchteling voelt hij zich rechteloos en besluit zich te concentreren op zijn familie en advocatenpraktijk.

Maar de Israëlische bezetting van de Westelijke Jordaanoever in 1967 maakt de politieke activist weer in Aziz weer wakker. Dat jaar dient hij, gesteund door 50 prominente Palestijnse leiders uit de Westoever, Jeruzalem en Gaza, een plan in bij de Israëlische autoriteiten. Basis is het oorspronkelijke verdelingsplan waarbij, naast Israël, een Palestijnse staat wordt gesticht met Oost-Jeruzalem als hoofdstad. De PLO en Jordanië moeten niets van dit voorstel weten. De PLO bepleit op dat moment een 'democratische, seculiere staat' in heel Palestina. Yasser Arafat noemt Aziz' voorstel 'dwaas'.

Vader en zoon Shehadeh verschillen van mening. Raja verwijt zijn vader dat hij met dit voorstel komt terwijl 'het Palestijnse volk bezig is met de gewapende strijd'. Vader Aziz gelooft echter niet in militaire oplossingen. Hij is ervan overtuigd dat vrede alleen kan worden bewerkstelligd als Israël en de Palestijnse staat elkaar erkennen en uiteindelijk ook samenwerken. Dat is in het belang van beide volkeren.

In 1985 wordt Aziz vermoord. De dader wordt nooit gepakt, het misdrijf blijft onopgelost. De Israëlische politie sloot het onderzoek 37 jaar geleden maar, zo blijkt uit het laatste hoofdstuk, een verzoek eind 2021 van Raja om het politierapport te mogen inzien wordt nog steeds niet ingewilligd.

Er zijn nog veel conversaties die Raja met zijn te vroeg overleden vader zou willen voeren. Raja concludeert dat meer dan een halve eeuw na de bezetting van de Westoever er 750.000 kolonisten wonen, in vijfhonderd nederzettingen. De tweestaten-oplossing is onmogelijk geworden, de enige alternatieven zijn: één staat of apartheid. Raja zou zijn vader willen vertellen dat Israëlische kinderen nu op school leren dat heel Groot Israël van hen is en dat de Palestijnen in het land geen rechten hebben.

'Jij zegt dat Israël gewonnen heeft,' zou zijn vader antwoorden. 'Maar beseft je niet dat alleen vrede tussen onze twee volken een echte overwinning zou betekenen?'

(vervolg)

**Column
Jan
Keulen**

Petitie: geen militaire samenwerking met Israël

The rights forum heeft het initiatief genomen voor een petitie gericht aan de regering en de Tweede Kamer waarin het de oproep doet om de militaire samenwerking te beëindigen. Wij ondersteunen dit initiatief van harte.

Militaire samenwerking met Israël houdt in dat Nederland (indirect) bijdraagt aan schendingen van het internationaal recht en de mensenrechten. Militaire samenwerking met Israël staat haaks op het Nederlandse mensenrechtenbeleid en de Nederlandse verplichtingen onder internationale verdragen als de Conventies van Genève.

Kortom, militaire samenwerking met Israël plaatst Nederland aan de verkeerde kant van de geschiedenis.

Het Israëlische leger:

- maakt zich structureel schuldig aan oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid;
- Speelt een cruciale rol bij het in stand houden van de illegale bezetting, kolonisering en annexatie van Palestijns gebied – misdaden die ook volgens de Nederlandse regering een flagrante schending van het internationaal recht vormen en vrede blokkeren;
- Speelt een cruciale rol bij het in stand houden van een regime van apartheid en onderdrukking van de Palestijnse bevolking;
- Vermoordt jaarlijks honderden Palestijnen – die geen enkele bedreiging vormen – en verwondt duizenden zonder dat de daders worden aangeklaagd, laat staan berecht;
- Schoot op 11 mei 2022 de Palestijnse

journaliste Shireen Abu Akleh dood en laat de dader vrij rondlopen;

- Terroriseert de lokale Palestijnse bevolking met een regime van dagelijkse razzia's waarvan op grote schaal zelfs kinderen het slachtoffer zijn;
- Beschermt en faciliteert Joodse kolonisten die in bezet Palestijns gebied pogroms uitvoeren op de lokale Palestijnse bevolking;
- Schoot tijdens de demonstraties van de Grote Mars van de Terugkeer in Gaza onder gejuich honderden ongewapende Palestijnen dood die geen enkele bedreiging voor hen vormden;

Daarom roepen wij het kabinet en de Tweede Kamer op om per direct elke vorm van samenwerking met de het Israëlische defensie-apparaat – waaronder het leger en de veiligheids- en defensie-industrie – te beëindigen.

**Vind je dat ook? Teken dan de petitie! Ga naar:
<https://rightsforum.org/petitie/geen-militaire-samenwerking-met-israel/>**

Donaties voor de PMRS, voor voedselpakketten en voor het weeskinderenproject

De afgelopen maanden is weer een aanzienlijk bedrag ingezameld voor de Palestine Medical Relief Society (PMRS). In 2022 is in totaal ruim € 9.000 binnengekomen. En in de eerste helft van 2023 werd er € 5747 gedoneerd. Een groot deel ervan wordt overgemaakt door een groep vaste donateurs, in kleinere en grotere bedragen. Een aantal mensen geeft geld in de vorm van een 'periodieke gift'; dat is gunstig in verband met belastingaftrek.

Zo hebben we door de jaren heen al met al vele tienduizenden euro's kunnen overmaken. Alle donaties komen rechtstreeks ten goede aan de PMRS. We ontvangen altijd direct een bevestiging dat het geld goed is overgekomen.

In de nieuwsbrief van december 2022 stond een interview met Kawther Al-baz over haar steunactie voor weeskinderen en inzameling voor voedselhulp in Gaza. Sindsdien heeft zij 13.800 euro ingezameld. Dit bedrag is bijeengebracht door Kawther en de kring die zij om zich heen organiseert. Ook van dit geld weten we dat het goed terecht komt. Het komt ten goede aan weeskinderen en de gezinnen die voor hen zorgen. In de Ramadantijd zijn voedselpakketten uitgedeeld aan arme gezinnen in Gaza.

Inzamelingsactie Gaza 2023

Al sinds 2007 beschouwd Israël de Gazastrook als vijandelijk gebied en dat heeft grote gevolgen voor de bevolking. In mei 2021 vond al de vierde militaire aanval op het gebied plaats en veroorzaakte weer veel schade en slachtoffers. En in augustus van vorig jaar was er ook een korte maar hevige aanval met tientallen doden. Maar ook als de wapens (meestal) zwijgen is er de doorgaande blokkade die echt leven onmogelijk maakt. Het grote tekort aan elektriciteit betekent dat rioolwater niet kan worden verwerkt. 97% van het water is daardoor verontreinigd wat leidt tot 12 % sterfte onder jonge kinderen en zuigelingen. De officiële werkloosheid is meer dan 50 % , de feitelijke werkloosheid nog veel hoger. De laatste paar jaar hebben 80.000 jonge mensen de Gazastrook verlaten op zoek naar een beter leven. Maar de meeste inwoners kunnen niet weg en zullen moeten overleven. Maar dat kan niet zonder steun van buitenaf.

Daarom zetten wij onze hulpactie voor de Palestine Medical Relief Society voort. Deze kan een belangrijke rol spelen in het verlenen van die hulp maar dat kan alleen als zij over voldoende middelen beschikt. Voor meer info: <http://www.groningen-jabalya.com/inzameling>

**Stort op rekeningnummer NL92 INGB 0006 6876 78
t.n.v. Stichting Groningen-Jabalya o.v.v. "noodhulp"**

Redactie: Pieter van Niekerken, Met medewerking van:
Bert Giskes, Jan Keulen,
Marco in 't Veldt, Hanin Othman.
Adinda Wisse,
Jozet van der Veen.

Postadres: Coehoornsingel 87
9711 BR Groningen
Telefonisch: Bert Giskes
050-5421370

Vormgeving: Jozet van der Veen info@groningen-jabalya.com

Colofon

**Wilt u in het vervolg de nieuwsbrief (digitaal) ontvangen?
en/of wil je op de hoogte blijven van het Jabalya-project?**

**Gebruik dan deze QR-code of schrijf je via
www.groningen-jabalya.com in voor de (digitale)
niewsbrief via de rode knop 'aanmelden nieuwsbrief'**

